

שם	קלט	הסבר
HAMPATH	$\langle G \rangle$	G גרף מכון מכיל מסלול המילטוני.
uHAMPATH	$\langle G, s, t \rangle$	G גרף לא מכון מכיל מסלול המילטוני מ-s ל-t
dHAMPATH	$\langle G, s, t \rangle$	G גרף מכון מכיל מסלול המילטוני מ-s ל-t
CHAMPATH	$\langle G \rangle$	G גרף מכון המכיל מעגל המילטוני
3-SAT	$\langle \varphi \rangle$	φ נוסחא בצורת 3-CNF ספיקה מהצורה $(x_1 \vee x_2 \vee x_3) \wedge (x_4 \vee x_5 \vee x_6)$
3-COL	$\langle G \rangle$	G גרף לא מכון 3 צביע
CLIQUE	$\langle G, k \rangle$	G גרף לא מכון המכיל קליקה בגודל k
VERTEX-COVER	$\langle G, k \rangle$	G גרף לא מכון ויש לו כיסוי בצמתים בגודל k

סכמה לפיתרון שפות NP שלמות:

1) נוכיח כי התנאי בשפה הוא מסוג NP ע"י שימוש במוודא פולינומי:

- a. נקבע את x קלט לפונקציה, y תשובה ספציפית שצריך לבדוק (לפי תנאי השאלה)
b. "אם השפה L ב-NP אזי קיים לה מוודא פולינומי. כלומר מ"מ V וקבוע c"
c. נגדיר את המוודא הפולינומי V ע"י אלגוריתם שמראה איך y עונה על x.
d. להגיד שהמוודא הפולינומי אכן פולינומי "זמן הריצה של V פולינומי באורך הקלט"
e. הוכחת זמן ריצה + להגיד איזה קבוע c בחרנו כדי לקיים את התנאי $|x| \leq |y|$
f. נוכחות - להוכיח כי בשפה ע"י $x \in L \iff x \in L$.
2) להוכיח כי השפה L היא NP שלמה - ע"י רדוקציה:
a. נמצא רדוקציה מתאימה לפי תנאי השאלה - בעזרת הטבלה למעלה.
b. נמצא הרחבה לרדוקציה כך שניתן להגיע בקלות להרחבה מהרדוקציה ולחזור בקלות מהנוסחא החדשה לרדוקציה.
c. הוכחה:

i. "נשים לב כי המיפוי R רץ בזמן פולינומי כי הוא..."

ii. $x_{red} > \epsilon Red$ - נראה כי עבור הקלט x_{red} מגיעים להוכחה של $x_L > \epsilon$.

iii. $x_L > \epsilon$ - נראה כי עבור הקלט x_L נוכל להגיע חזרה לרדוקציה ובהנתן אופן הבניה של x_L ניתן להסיק כי מתקיי

$x_{red} > \epsilon Red$

• מהביל להוכחת $x \in L \iff x \in L$ לכן אם יותר נוח נשתמש בצורה זו.

רדוקציה: $ACCEPT \rightarrow NOT_REGULAR / NOT_CFG$

$R(\langle M, w \rangle) = \langle M' \rangle$

הגדרת M' : בהנתן קלט x:

הרץ את M על w. אם M דוחה- דחה. (יתכן שזה לא יעזור)

הרץ את x על x ונהג כמוה.

R לא נכנסת ללולאה אינסופית- להסביר

T היא מ"מ ק"ש- $T = \{a^n b^n : n > 0\}$. L לא רגולרית ולכן

$\langle T \rangle \notin REGULAR$

$\leftarrow M_1$ מקבלת את w לכל קלט x: M' מריצה את T על x ונהגת כמוה.

$\rightarrow M_2$ מקבלת את w לכל x: M' מריצה את T על x ונהגת כמוה.

$\rightarrow M_3$ מקבלת את w לכל x: M' מריצה את T על x ונהגת כמוה.

$\rightarrow M_4$ מקבלת את w לכל x: M' מריצה את T על x ונהגת כמוה.

כלומר $L(M') = \text{empty-set}$ או ש-M נכנסת ללולאה אינסופית על w ואז לכל x

$L(M') = \text{empty-set}$

3-COLOR \rightarrow 3-COLOR: 1. רכיב השמה: כל ליטרל ושילוחו. 2. Gadget:

9 קודקודים, 3 מכל סוג(קצה, ביניים, פנימיים). 3. רכיב משולש: מכיל $\{T, F, A\}$

קשתות מק"ש ביניים ל-T. קשתות מרכיב משתנים(קודקודי קצה) השמה ל-A.

צביעה תקינה ורלוונטית אם קצה: $\{T, F\}$ וביניים: $\{F, A\}$. לא תקין: $\{F, F, F\}$

3-COLOR \rightarrow 4-COLOR

פשוט מוסיפים קודקוד אחד ומחברים אותו לכל הקודקודים בג.

3-COLOR \rightarrow 10-COLOR

נוסיף לגרף קליקה בגודל 7 שכל אחד מקודקודיה מחובר לכל אחד מקודקודי G

שפה	כריעה	ניתנת לקבלה
$M^* \text{ מ"ט, } w \text{ מחרוזת. } M \text{ מקבלת את } w$ $ACCEPT = \{ \langle M, w \rangle : w \text{ מקבלת את } w \}$	x	v
$M^* \text{ מ"ט, } w \text{ מחרוזת. } M \text{ לא מקבלת את } w$ $NOT - ACCEPT = \{ \langle M, w \rangle : w \text{ לא מקבלת את } w \}$	x	x
$M^* \text{ מ"ט, } w \text{ מחרוזת. } M \text{ עוצרת על } w$ $HALT = \{ \langle M, w \rangle : w \text{ עוצרת על } w \}$	x	v
$M^* \text{ מ"ט. } L(M) \neq \emptyset$ $NOT - EMPTY = \{ \langle M \rangle : L(M) \neq \emptyset \}$	x	v
$M^* \text{ מ"ט. } L(M) = \emptyset$ $EMPTY = \{ \langle M \rangle : L(M) = \emptyset \}$	x	x
$M_1, M_2 \text{ מ"ט. } L(M_1) = L(M_2)$ $EQUAL = \{ \langle M_1, M_2 \rangle : L(M_1) = L(M_2) \}$	x	x
$M^* \text{ מ"ט. } L(M) = \Sigma^*$ $ALL = \{ \langle M \rangle : L(M) = \Sigma^* \}$	x	x

שפות לא מתקבלות

$\{ \langle M \rangle : M^* \text{ מ"ט} \}$

ומקבלת את כל המילים שמתחילות ב-1

$DECIDE = \{ \langle M \rangle : M^* \text{ מ"ט ועוצרת על כל קלט} \}$

$\{ \langle M, k \rangle : |L(M)| < k \}$

$\{ \langle M \rangle : M^* \text{ מ"ט} \}$

$M^* \text{ מ"ט} \text{ ו} M \text{ מ"ט שמקבל את כל המילים מאורך זוגי}$

$ACCEPT_{DFA} = \{ \langle M, w \rangle : w \text{ מקבלת את } w \}$ פשוט מריצים את האס"ד

$EMPTY_{DFA} = \{ \langle M \rangle : L(M) = \emptyset \}$ ו-אס"ד DFS מחפשים מצב מקבל ב

$ALL_{DFA} = \{ \langle M \rangle : L(M) = \Sigma^* \}$ הופכים ומצבים ובודקים $EMPTY_{DFA}$

$ACCEPT_{NFA} = \{ \langle M, w \rangle : w \text{ מקבלת את } w \}$ אסל"ד, M מקבלת את w

$EMPTY_{NFA} = \{ \langle M \rangle : L(M) = \emptyset \}$ אסל"ד, M מקבלת את w

$ALL_{NFA} = \{ \langle M \rangle : L(M) = \Sigma^* \}$ הופכים לאס"ד

$ACCEPT_{CFG} = \{ \langle G, w \rangle : w \in L(G) \}$ דה"ה, G דה"ה, ACCEPT בתרגיל, אלגוריתם שבדוק שמילה ניתנת לגוריה. זמן

$EMPTY_{CFG} = \{ \langle G \rangle : L(G) = \emptyset \}$ דה"ה, G דה"ה, אקספוננציאלי. ישנם היום אלגוריתמים יעילים מאוד שעושים זאת. תראו בקומפיילרים ובעיבוד שפות טבעיות.

$ALL_{CFG} = \{ \langle G \rangle : L(G) = \Sigma^* \}$ דה"ה, G דה"ה, זה מאד מאד מפתיע!

שפות ניתנות לקבלה

שפות כריעות

שפות ח"ה

שפות רגולריות

אס"ד

אסל"ד

ביטוי רגולרי

שפות לא רגולריות

שפות רגולריות

שפות לא רגולריות

שפות לא רגולריות

שפות לא רגולריות

דף עזר זה נכתב ע"י צביגי סטודנטים, רזון אינו אחראי לחומר שכתב, ואני אחראי לתוכן. הדף פועל כדף עזר, ומותר להסתמך עליו על חומר שנלמד בכיתה או בתרגיל. הגדרה פורמלית לאס"ד: $(Q, \Sigma, \delta, q_0, F)$ הוכחת נכונות באס"ד הוא באמצעות אינדוקציה על תנאי השאלה. (מהחבורת) Q -קבוצה סופית של מצבים Σ -א"ב $Q \times \Sigma \rightarrow Q$: δ -פונקציית מעבר. q_0 -מצב התחלתי. $F \subseteq Q$ -קבוצת המצבים המקבלים. אלגוריתם ליצירת אוטומט מכפלה: אם נקבל ביטוי המורכב מ-2 שפות או מ-2 חלקים שניתן לחלקם ע"י הקשרים $\{ \cap, \cup \}$ נקוץ על האוטומט במקביל בצורה הבאה: (1) נקבע את q_0 בתור הזוג הסדור המתאר את תנאי ההתחלה ב- $L_1, L_2, (q_0, p_0)$. (2) ניצור קודקודים לאוטומט החדש המורכב מזוג סדוק של כל האפשרויות להתקדם בין 2 האוטומטים. (3) כל אפשרות להתקדמות לפי δ ננוע עם מצביעים על 2 האוטומטים וננמכת קשת בין 2 צמתים אם בעבור בחירת איבר מסויים נגיע למצב זהה ב-2 האוטומטים המקוריים L_1, L_2 . (4) נקבע ממצב מקבל בהתאם לקשר המחבר בין השפות. \cap בעבור \cap נקבע מצב מקבל אם כל הצמתים בזוג הסדור הם צמתים מקבלים באוטומט המקורי. \cup בעבור \cup המצב המקבל קורה רק אם צומת אחד לפחות בזוג הסדור הוא מצב מקבל באוטומטים המקוריים. אלגוריתם להפיכת אס"ד לאס"ד-: בהינתן אס"ד $(Q, \Sigma, \delta, q_0, F)$: (1) כל תת-קבוצה של Q ינייצ ע"י מצב באס"ד. כלומר, מספר מצבים באס"ד יהיה כמספר תתי-קבוצות של Q . בגודל $2^{|Q|}$. (2) מצב התחלתי באס"ד - מצב שמייצג קבוצת המצבים של אס"ד שניתן להגיע אליהם מ- q_0 באמצעות מעברי ε (כולל q_0). (3) מצבים מקבלים - כל מצב שמייצג תת קבוצה שר Q שמכילה לפחות מצב אחד מ- F . (4) כאשר נמצאים במצב שמייצג קבוצה A ומקבלים קלט אות $\varepsilon \in \Sigma$ עוברים למצב שמייצג קבוצת כל מצבים שניתן להגיע אליהם כאשר מקבלים קלט α ונמצאים באחד המצבים של A . דקדוק חסר הקשר (דח"ה) - קבוצה סופת V של נונטרמינלים (משמנים) שמסמנים אותם בד"כ באותיות לטיניות גדולות. \rightarrow נונטרמינל אחד מוגדר כ-"נונטרמינל התחלתי" ובד"כ מסומן ב- S . קבוצה סופית Σ של טרמינלים (אותיות). קבוצה סופית R של כללי גזירה. כל כלל גזירה הוא מהצורה: \rightarrow סדרה סופית של טרמינלים ונונטרמינלים $\varepsilon \rightarrow \text{Non-terminal}$. מכונת טיורינג (מ"ט) - הגדרה פורמלית למ"ט - מ"ט מוגדר ע"י שביעה סדור $M = (Q, q_0, F, \Gamma, \Sigma, \delta, \#)$ ה: Q -קבוצה ופית שאיבריה הם איברי המכונה. $q_0 \in Q$ - מצב התחלתי של המכונה. $F \subseteq Q$ - קבוצת מצבים סופיים - $\{Accept, Reject\}$. Γ - הא"ב של הסרט. Σ - א"ב של הקלט. $\Sigma \setminus \# = \Gamma$ - תו ריק שמסמן שהתא שבו נמצא בסרט לא כולל תוכן (שייך רק לא"ב של הסרט). $\delta: (Q \setminus F) \times \Gamma \rightarrow Q \times \Gamma \times \{L, S, R\}$ - פונקציית המעברים של המכונה. כל אלגוריתם שאפשר לכתוב ע"י שפת C אפשר להגדיר מכונת טיורינג שמקבלת את אותה השפה. שפה גרייט - אם מתקיים $L(M) = L$ והיא עוצרת על כל קלט. כלומר: עבור כל מילה ששייכת לשפה $(x \in L)$, מסלול החישוב שלה יסתיים במצב מקבל (q_{accept}) . עבור כל מילה שאינה שייכת לשפה $(x \notin L)$, מסלול החישוב שלה יסתיים במצב דוחה (q_{reject}) . תכונות סגור של שפות כריעות: $L_1 \cup L_2$ | $L_1 \cap R$ | $L_1 \cap L_2$ | L_1^* | L_1^* | L_1^* מילה מקבלת: עבור כל מילה השייכת לשפה $(x \in L)$, מסלול החישוב שלה יסתיים במצב מקבל (q_{accept}) . עבור כל מילה שאינה שייכת לשפה $(x \notin L)$, מסלול החישוב יסתיים במצב דוחה (q_{reject}) . תכונות סגור של שפות ניתנות לקבלה: (ההפך לא בהכרח נכון). לכן אם שפה אינה ניתנת לקבלה היא גם לא ניתנת להכרעה. חזרה על אלגוריתם בוליאני: נתון א"ב Σ . נגדיר קבוצת ביטויים רגולריים באופן הבא: נוסחא: $(x_1 \vee \dots \vee x_n) \wedge (x_1 \wedge \dots \wedge x_n) \wedge \dots \wedge (x_1 \wedge \dots \wedge x_n) \wedge \dots \wedge (x_1 \wedge \dots \wedge x_n)$ כאשר $a \in \Sigma$ משתנים: x_1, x_2, x_3, x_4 קשרים: \neg, \vee, \wedge (שמורה: \neg, \vee, \wedge). Syntax: ליטרל: x_1, x_2, \dots, x_n פסוקיות: $(l_1 \vee l_2 \vee \dots \vee l_n)$ כאשר l_1, l_2, \dots, l_n ליטרלים לעומת $(x_1 \wedge \dots \wedge x_n) \vee$ שזה לא בסיסטיק. משפט ג'ייס - אם שפה L מקיימת: (1) $L \subseteq TM = \{ \langle M \rangle : M \text{ מ"ט} \}$ (2) $L \neq \emptyset, TM$ כלומר L לא טריוויאלית. (3) לכל שתי מ"ט M_1, M_2 $M_1 \neq M_2$ $L(M_1) = L(M_2)$ מתקיים: $\langle M_1 \rangle \in L \Leftrightarrow \langle M_2 \rangle \in L$ אזי L לא כריעה. (כלומר לכל 2 מכונות אותה השפה). הלכסון של קנטור - משפט: אין פונקציה על $f: N \rightarrow P(N)$ שכללה, נניח שיש פונקציה f כזו שהיא על. נחשוב על F כעל מערך דו-מימדי אינסופי (של טכניקת ההוכחה: בשלילה, נניח שיש פונקציה f כזו שהיא על. נחשוב על F כעל מערך דו-מימדי אינסופי (של במקום i, j נשאל האם $f(i) \in j$ או לא. אז נשמור במקום זה \neq ואחרת $=$ מה מייצגת השורה i במערך: $f(i)$ היא מייצגת את הקבוצה $S = \{f(i)\}$. צריכים לדראות שיש קבוצה $S^* \subseteq N$ כך שאין $i \in N$ כך ש- $f(i) = S^*$. כלומר, צריכים לחזות קבוצת S של N שאינה מופיעה במערך כשורה. הרעיון הטכני של קנטור הולך כך: נהפוך בשורה זו כל x ל- x ולהפך. נגלה ש-"ההיפך מהאלכסון אינו נסתכל באלכסון ונחשוב עליו כשורה. מופיע בשורה במערך" מכיוון שלכל שורה במערך (למשל השורה i) ההיפך מהאלכסון והשורה לא מסכימים על האיבר i . לכן הקבוצה S^* שמוצגת ע"י ההיפך מהאלכסון לא מופיעה בשורה, ולא קיים i כך ש- $f(i) = S^*$. קיבלנו סמנטיקה: השמה היא פונקציה α המתאימה לכל משתנה x_i ערך אמת. $(T \wedge F) = T$ למשל α אפשר "להציב" את α ב- ϕ ומקבלים ערך אמת. בהינתן נוסחא ϕ נאמר ש- ϕ ספיקה אם קיימת השמה α שכאשר מציבים את α ב- ϕ מקבלים T . $3-SAT = \{ \phi : \phi \text{ נוסחא בצורת } 3-CNF \text{ ספיקה} \}$ $SAT = \{ \phi : \phi \text{ נוסחא ספיקה} \}$